

Likabehandlingsplan

plan för arbetet mot trakasserier,
diskriminering och kränkande behandling

HUMLANS FÖRSKOLA

Giltighetstid: 2021-12-01 t.o.m. 2022-11-30

Ansvarig rektor: Carina Romby

2. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med likabehandlingsplanen är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

3. Vision och arbetssätt

”Självständiga, goda kamrater med lust att lära”

På Humlans förskola arbetar vi varje dag med den goda värdegrunden och ett gott bemötande. Vårt mål är att alla barn och vuxna skall bemötas och behandlas med respekt och acceptans, känna sig trygga, trivas, känna glädje och gemenskap.

Ingen skall bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. Alla vuxna på förskolan har goda kunskaper om likabehandling vilket gör att vi identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för att jobba mot noll- tolerans.

Vi jobbar ständigt med normer och värden. Både vuxna och barn behöver leva vår värdegrund, med kunskap om och vara delaktiga i de regler och det förhållningssätt vi arbetar utefter.

Vi strävar efter en öppenhet mot föräldrar och över förskolan för förståelse för varandra, vi vill lägga grunden till att lika värdet gäller inte bara de närmsta utan alla jag möter i mitt liv. Föräldrar skall känna till likabehandlingsplanen och rapportering vid kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vi har en likabehandlingsgrupp med en ansvarig pedagog från varje avdelning som träffas kontinuerligt var tredje vecka och arbetar systematiskt med förskolans likabehandlingsarbete. Med detta upplägg säkerställs att alla avdelningar arbetar med det förebyggande och främjande arbetet samt att vår handlingsplan med åtgärder ur gällande likabehandlingsplan bedrivs systematiskt där all personal och barn på förskolan blir delaktiga.

Ex. På främjande återkommande aktiviteter i verksamheten: ”Liten i förskolan”
“känslowecka” “barnråd med fokus på en god kamrat”. “Språkarbete med soptunnor”

där vi tillsammans genom samarbete med vårdnadshavare främjar att vårda språket och våra attityder m.m

3. Kartläggning av riskområden

Årets kartläggning där vi valt att titta på god kamratskap har vi sett att okamratliga händelser/situationer uppstår på olika platser både inne på avdelningar och utomhus. Det sker oftast under delar av dagen då den fria leken råder ofta utom pedagogers närvaro.

Även om ett fåtal individer gör vissa okamratliga val så får det en stor påverkan på individen och hela gruppen. Exempel på okamratligt agerande som uppstått: uttalanden om att inte få delta i lek utifrån vissa premisser, ej få följa med hem, det kan ställas krav på varandra att man behöver göra specifika saker eller ha vissa kläder för att få ingå i gruppen, m.m. Samtidigt som det är viktigt att värna om leken utan vuxen så är det av stor vikt att alla barn får känna glädje, trygghet och delaktighet i leken. Här är pedagogernas ansvar stort, att vara lyhörd för det som sker i det tysta, styra leken så att det skapas möjligheter och blir bra för alla barn utan att de känner sig övervakade. I miljöer som ingen vuxen befinner sig i ser vi att barn lättare blir oense om saker, roller, städning, vem som ska ha vad och hur länge, vem skall städa m.m. ? Vuxna är viktiga leklotsar som behövs i leken eller dess närhet då det är många barn som skall samspela. Här finns annars en grogrund till påverkan och fortsättning av tråkiga attityder mot varandra. Vi kan inte förvänta oss att barnen skall leka bra och väl fungerande.

Vi har en nolltolerans och slutsatsen är utifrån kartläggningens analys är att vi kommer arbeta med god kamratskap och attityder hos våra barn för acceptansen av våra olikheter samt allas lika värde. Vi skall medvetet arbeta med att stärka den goda kamratskapen hos våra barn. Hur är man en god kamrat? Vi fortsätter arbeta med känslor. Vi agerar direkt och tydligt vid uppkomst av någon form av nedsättande beteende mot varandra samt försöker involvera föräldrar för ett gemensamt samarbete i rätt riktning m.m.

4. Mål för arbetet

Mål

Humlans mål utifrån kartläggningen är att alla barn på förskolan skall känna ett likavärde, uppleva god kamratskap och vara medvetna om att det råder en nolltolerans mot diskriminering, trakassering och kränkande behandling.

5. Handlingsplan

INSATSER FÖR DELMÅL NR: 1			
Alla på förskolan skall känna ett likavärde, uppleva god kamratskap och vara medvetna om att det råder en nolltolerans mot diskriminering, trakassering och kränkande behandling.			
Insats	Tidsperiod	Utvärdering/ Uppföljning	Ansvarig
Det skall råda interkulturalitet på Humlans fsk, alla vx skall veta vad det står för, hur vi jobbar medvetet med det för en positiv nyfikenhet och känsla kring vår olikhet	Pågående sen några år tillbaka	Löpande under året	Rektor lägger in reflektion på utvdagar och grupptid
Ge positiv bekräftelse och uppmuntran vid solidariska och demokratiska handlingar.	Löpande arbete	Avd-planering	Pedagoger
Medveten statushöjning vid behov i barngruppen	Löpande vid behov	Reflektion planeringar, Avd-möten	Pedagoger
Som pedagog och arbetslag reflektera kring våra värderingar och förhållningssätt. Fortsätta träna oss i att ha ett normkritiskt reflekterande för att kunna synliggöra och ifrågasätta de normer som råder och nå förändring vid behov. Samtala om vikten av att agera snabbt och vara eniga i förhållningssättet som	Löpande under möten och utvecklingsdagar	Likabehandlingsgrupp samt på utvecklingsdagar	Rektor

vuxen, inte låta något passera.			
Vara leklots och modella hur man är en god kamrat i leken med turtagning m.m.	Löpande	Avd-möten	Pedagoger
Värdegrundsarbete med barn utifrån materialet, Liten i förskolan.	April- Känslowecka utifrån planering av likabehandlingsgruppen.	Likabehandlings-gruppträffar	Likabehandling sgruppen planerar upp genomförandet. Avdelningar
Känslowecka		Likabehandlings-gruppträffar	Likabehandling sgruppen planerar upp genomförandet. Avdelningar
Samtala med barnen om hur man är en god kamrat och tydliggöra att det råder nolltolerans överallt. Barn och vuxna hjälper och stödjer varandra till att bli en ”god kamrat”. När känns det som bäst? Vi jobbar med våra olika känslor och visar verktyg för att hantera olika situationer.	Löpande	Löpande planeringar , avd-möten	Pedagoger
Skapa goda möten mellan barnen.	Löpande	Avd-möten	Pedagoger

<p>Introducera lekar som hjälper till i kamratskapen.-lekar som uppskattar kamraters insatser</p> <p>Uppmuntra till att fiffiga kompisar är bra att vara och att ha när man behöver</p>	Löpande	Avd-möten	Pedagoger
Medveten närhet till vuxen för barnen.	Löpande	Avd-möten	Pedagoger
Pedagoger agerar direkt vid eventuellt uppkomna nedsättande ord, kroppsspråk, konflikter och oönskad fysiskt kontakt	Löpande vid behov	Avd-möten	Pedagoger
Likabehandlingsgruppen med en representant från varje avdelning fortsätter att utveckla förskolans främjande arbete.	Löpande	Nov/Dec samt Maj/juni utvärdering av årets arbete.	Likabehandlingsgruppen Rektor
De större barnen arbetar med valda delar i tiokamraterna	Löpande	Planering	Pedagoger
Kontinuerliga barnråd/reflektion i mindre grupper där alla har möjligheten till talutrymme, åsikter och funderingar	Löpande	Vid avdelningsmöten samt Apt för barnrådet	Rektor Pedagoger
Arbeta med kvalitetsindikatorn Atmosfär, organisation och pedagogisk miljö och material	Löpande under året	Avdelningsmöten APT Utvecklingsdagar	Alla

INSATSER FÖR DELMÅL NR: 2			
Samverka med föräldrar gällande god kamratskap.			
Insats	Tidsperiod	Utvärdering/ Uppföljning	Ansvarig
Tydligt och konkret fortsätta arbeta med oönskade ord och attityder. Samtala runt dem och använda soptunnan. Föräldrar får i uppdrag att jobba hemma med ordet/handlingen.	Löpande vid aktualitet	Planeringar	Avdelningar

6 Utvärdering av genomförda insatser

Vi har arbetat mycket med språkbruket, språkutveckling och attityder under det gångna året. Vi upplever att vi idag har mindre av det oönskade språkbruket och att våra insatser ger god effekt. Den nedlåtande attityden mot varandra förekommer fortfarande till viss del i olika situationer ofta vid uppkomna konflikter och i frånvaro av personal. Barn kan visa detta genom både subtila och mer tydliga uttryck ex. i form av ett nedsättande kroppsspråk, blickar, miner eller genom uttalad ovilja att ex. inte vilja sitta bredvid någon det kan även visa sig genom handgripligheter. Att vuxna hela tiden jobbar för en god status hos alla våra barn i gruppen, är en mycket viktig faktor för acceptans av våra olikheter samt grundläggande för att visa vägen och skapa en god värdegrund hos våra barn gentemot varandra. Med en god miljö och en atmosfär av acceptans och respekt för våra olikheter kan alla få nå sina allra bästa förutsättningar.

På Humlans förskola är vi överens om att vi fortsätter arbeta både förebyggande och framför allt främjande med den goda kamratskapen som varit ämnet för årets kartläggningen inför framtagande av 2022 års likabehandlingsarbete. Nu när Corona pandemin går mot sitt slut så ser vi en ökad närvaro i barngrupperna, här måste vi ta i beaktning att barn och vuxna till viss del kommit ur rutiner och nya konstellationer i grupperna skapas vilket innebär att vi behöver ha stort fokus på god kamratskap och en god värdegrund där alla räknas utifrån sin förmåga och person.

Likabehandlingsgruppen är den grupp som reflekterat över likabehandlingsarbetet, drivit och hållit det levande under hela året. Ett systematiskt kvalitetsarbete vilket säkerställt att handlingsplanen och kartläggning genomförts. Likabehandlingsgruppen har genomfört sitt arbetet med att planera upp insatserna i handlingsplanen samt följa

upp och utvärdera arbetet i syfte av både kontroll och utveckling, gör vi det vi säger, gör det skillnad för barnen, vilka effekter kan vi se?

Det gångna årets likabehandlingsarbete delades upp i ett stort övergripande mål sedan i 2 delmål med åtgärder och insatser i en konkret handlingsplan, ett arbetssätt vi utvecklat mer för varje år då vi upplever det tydligt och lätt att arbeta utifrån, att följa upp och utvärdera.

Genomförda åtgärder och insatser:

Vi har medvetet delat barngrupperna oftare och skapat rutiner där det behövs, Corona har i år bidragit till mindre barngrupper i stort detta år i och med ledighet och sjukdom.. Vi har undvikit att vara många barn i trånga utrymmen inomhus genom avledning och att erbjuda andra alternativ, vilket minimerat onödiga konflikter.

Ökad närhet av pedagoger på de platser som är riskzoner för kränkning, diskriminering och trakasserier har upplevts ge mindre konflikter och negativa retsamma attityder mellan barnen, samtidigt som det måste vara en avvägning av hur mycket barnen vill och klarar av att leka självständigt utan pedagogs närvaro.

Pedagoger är medvetet nära vilket skapat trygghet. Vid nedsättande ord, kroppsspråk agerar vi snabbt vilket ger effekt. Vid konflikter försöker vi hjälpa barnen att själva komma fram till en lösning vid de tillfällen det fungerar m.m.

Pedagoger som modellerat och agerat leklotisar både inne och ute har hjälpt till att skapa fler goda möten för barnen och ökat gemenskapen och känslan av tillhörighet för alla barn. Viktigt är att fler pedagoger tar till sig och förstår vikten av detta förhållningssätt.

Vi har sett positiva effekter av våra planerade insatser med främjande värdegrundsarbetet i våra barngrupper där en acceptans och förståelse för varandras olikheter och förmågor upplevs stor.

Vi arbetar mot en ökad interkulturalitet på förskolan. Vi har förstått betydelsen för individen och hela samhället. Vi är medvetet mer öppna, nyfikna och intresserade av de olika hemkulturerna och språken. Vi använder oss av ett nytt stödmaterial vid namn *Välkommen till förskolan* som vi tänker skall vara till hjälp i vår utveckling av introduktionen till förskolan för barn och dess familjer. Vi har fått mer kunskap om att flerspråkighet innebär att flera språk kan utvecklas parallellt (translanguaging) och vi ser positiva effekter på flerspråkiga barns språk och kunskapsutveckling. Barnen visar öppenhet, intresse och nyfikenhet för olikheterna hos varandra och i omvärlden. Temaarbetet har hjälpt oss att förmedla en god värdegrund. Föräldrar har samverkat med oss med ex.litteratur, översättning, sånger m.m., i arbetet och tyckt det varit spännande och roligt.

Soptunnan har varit en tydlig handling för barn genom samtal och där de utfört en konkret handling och kastat bort för oönskade ord. Föräldrar har när de fått uppdraget fortsatt samtalet även i hemmet om det oönskade ordet, samverkan ger effekt.

Elsistema har höjt gemenskapen bland 4-åringar som fått träffas över avdelningar och musiken är en aktivitet där alla på något sätt kan delta och känna glädje, självkänslan har stärkts hos barn och det gör barnen till trygga kompetenta individer.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Barnen medverkar i Liten i förskolan genom åldersstyrda samtal och aktiviteter de får under känslöveckan. Barnen beslutar om vilka maträtter som serveras under denna vecka

Återkommande barnråd/samtal/reflektion i mindre grupper sker kontinuerlig där alla har möjligheten till talutrymme, åsikter och funderingar. En träning av demokratiska processer och handlingar sker i form av uppdrag.

Barnen är delaktiga i regler och förhållningssätt i sina grupper och på förskolan.

Barnen får under året uppleva och aktivt vara medverkande i läsluftets olika moduler..

Vi använder böcker med budskap om bl.a. god kamratskap, solidaritet, hållbarhet, m.m.

Barn 4-5 år medverkar varje vecka i Elsystema i vårt musikprojekt.

Barngruppen arbetar med ”tiokompisar”, ”hur är man en bra kompis?”, ”frågeställningar hur känns det när...?” Barnen svarar med hjälp av mimikgubbar, m.m.

Vi har tränat förmågan till empati och respekten för allas lika värde genom att vi till exempel lyfter, stärker och stödjer de barn som behöver, vi visar på och modellerar hur man är en god medmänniska. Barnen får samtala och reflektera över känslor och händelser. Barnen får träna att lösa konflikter i de fall det fungerar m.m.

8. Rutiner för akuta situationer

- Det är mycket viktigt att alla anställda tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt.
- Vid kännedom om att ett barn blivit utsatt för kränkning, trakasserier eller diskriminering av ett barn eller vuxen skall detta förhindras och omgående anmälas till rektor.
- Rektor informerar i sin tur huvudman och dokumenterar/rapporterar in i ”LISA” systemet.
- Rektor ansvarar för att skyndsamt starta en utredning om vad som skett och vidta utredning och åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.
- Alla anställda inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att agera. Nu inträder utrednings- och åtgärdsskyldigheter.
- En kartläggning/utredning görs. Rektor är delaktig i kartläggning/utredning.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när barn kränker barn

- Vid kännedom om att någon form av kränkning eller diskriminering skett skall personal agera omedelbart för att reda ut situationen.

- Utredningen skall allsidigt belysa det som inträffat och analysera orsakerna till händelserna.
- Utredningen skall involvera de inblandade, både de utsatta och de som utövat kränkningar eller trakasserier, och utifrån behov planera lämpliga stödåtgärder.
- Anmäla händelsen till rektor som för vidare information till huvudman.
- Upprätta en handlingsplan.
- Observation (t.ex. utröna om detta är en del i ett större mönster, vilka normskapande processer råder?)
- Kartläggning (vad, vart, när hur och varför sker något).
- Främjande arbete (t.ex. samtal med barngruppen, vårdnadshavare, relationsskapande lekar m.m.).
- Förebyggande arbete (t.ex. förändring i strukturen, omorganisation av grupper, ett anpassat värdegrundsarbete, positiv förstärkning av gott kamratskap).
- Uppföljning och utvärdering - är den uppkomna situationen varaktigt löst? Om inte utförs kompletterande insatser.
- Dokumentation - vad har hänt och vad har vi på förskolan gjort?

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar barn

- Diskriminerings- och skollagen innehåller ett absolut förbud för anställda att utsätta ett barn för någon form av trakasserier eller kränkande behandling.
- Alla anställda inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att agera och vidta åtgärder om något barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
- Anställd informerar rektor omgående om händelse som kan ifrågasättas utifrån likabehandlingsplanen.
- Rektor agerar skyndsamt och informerar huvudmannen.
- Rektor eller annan person med ledningsfunktion ansvarar för utredning.
- Kartläggning av händelseförloppet görs av rektor tillsammans med arbetslaget eller lämplig person beroende på situation.
- Vid eventuella åtgärder utifrån LAS arbetsrättsliga åtgärder, tas även kontakt med personens eventuella fackliga organisation.
- Rektor har ett övergripande ansvar för verksamhetens organisation samt den fysiska och psykosociala miljö,(stödsamtal, förflyttningar etc.)

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

(Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen):

Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och

heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier

som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

